

Stalino KELIU

LKP(b) KUPIŠKIO APSKRITIES KOMITETO IR
KUPIŠKIO APSKRITIES VYKDOMOJO KOMITETO ORGANAS

Eina 3-ji metal | 1948 m. liepos 6 d. | Kaina 20 kp
№ 57 (112)

Dabar pats laikas įvykdyti šieno paruošas

Dabar apskrities laukuose vyksta intensyvūs šienavimo darbai. Daugelis apskrities darbo valstiečių, kaip Gelažių apylinkės Tarybos deputatas — valstietis Stanevičius, valstiečiai Vaičiūnas, Dundulis jau visą šieną nupiovė ir suvežė. Pirmūnais seka ir kiti apskrities darbo valstiečiai. Nors vietomis šieno suvežimo darbus trukdo paskutiniu laiku tankus lietus, tačiau daugumas stropių darbo valstiečių jau nupiautą šieną suvežė. Kasdieną naujo šieno derliaus vežimai rieda į pastoges. Tačiau apskrities šieno paruošų kontora kažkodėl šiais metais visiškai pamiršo šieno paruošas ir dabar, kada valstiečiams yra pats patogiausias laikas įvykdyti valstybinę šieno prievolę, nerodo jokių darbo žymių. Didelė kaltės dalis tenka šieno paruošų kontoros vedėjui, kuris nepasimokė iš praėjusių metų klaidų ir šiais metais nesilima priemonių šieno priėmimo punkto darbui pagerinti.

Dabar pats laikas visus tuos trukumus pašalinti. Šieno priėmimo punktą reikalinga aprūpinti svarstyklėmis ir kitais įrengimais. Ypač svarbu šieno priėmimo punktu kadrai, kad valstietis, pristatęs šieną valstybei, būtų teisingai ir greitai aptarnaujamas.

Apskrities paruošų organizacijai reikalinga išduoti šieno paruošų lapelius, kad jau dabar kiekvienas žinotų, kiek jis privalo pristatyti šieno. Prieš valsčių partines ir tarybines organizacijas stovi atsakingas uždavinys plačiai išvystyti valstiečiams savalaikio šieno pristatymo svarbą ir mobilizuoti juos greitesniam šieno paruošų įvykdymui. Šieno priėmimo punk-

tai turi būti pilnai apsirūpinę kvitais, kad atvežęs šieną valstietis gautų kvitą, o kartu taip pat reikalinga išmokėti pinigai už šieną. Būtu sveikintinas dalykas, jei prie šieno priėmimo punktų būtų įsteigti raudonieji kampeliai, kur valstiečiai atvežę šieną galėtų išgirsti paskaitų ir pasiskaityti laikraščius. Į šį darbą reikalinga įtraukti šieno priėmimo punktų darbuotojus.

Mūsų apskrities darbo valstiečiai, kartu su visos Tarybų Lietuvos darbo valstiečiais davė žodį didžiajam Stalinui įvykdyti visas valstybines prievoles iki didžiosios Spalio socialistinės revoliucijos 31-jų metinių. Apskrities partinių ir tarybinių organizacijų šventa pareiga aktyviai paremti šį garbingą įsipareigojimą, kad valstiečių prisilimtas žodis būtų laiku ištesėtas.

Cia daug gali padėti socialistinių lenktynių organizavimas tarpe darbo valstiečių. Taip pat didelė valstiečių paskatinimo priemonė yra raudonųjų gurguolių organizavimas. Raudonosios gurguolės organizuoja valstiečius vienam darbui, ugdo juose ūkinio — politinio pakilimo nuotaikas, todėl vietinės valdžios organai turi stengtis organizuoti masiškas raudonasias gurguoles su šienų valstybei. Nuo šio svarbaus darbo negali nušalinti likti ir apylinkių vykdomųjų k-tų pirmininkai bei dešimtkieminių įgaliotiniai.

Savalaikis šieno paruošų įvykdymas užtikrins mums gausias ir geros kokybės pašarų bazes, užtikrins ir kitų ūkinių bei politinių uždavinių išsprendimą. Todėl nė vienos dienos nedelsti su valstybinių šieno paruošų vykdymu.

Vykdomi šienapiūtės darbai

Šimonių valsčiaus, Juodpėnų apylinkėje prasidėjo masinė šienapiūtė. Dėl sėkmingesnio šių darbų įvykdymo, apylinkės valstiečiai įsijungė į socialistines lenktynes. Pirmas baigė šienapiūtės darbus Juodpėnų kaimo valstietis Raugėlė

Jurgis, nupiaudamas ir suveždamas į pastogę dviejų ha šieną. Nuo jo neatsilieka valstiečiai Šlapelis, Juodviršis ir kt., kurie jau baigia šienapiūtę.

M. Jaunius

Išpūdžiai iš iškilos

Suorganizuota Kupiškio gimnazijos VII-ųjų klasių moksleivinė iškila aplankė Anykščius, jų apylinkes ir istorines vietas, kaip Puntukas, poeto Baranausko klėtelė ir kita. Rąšytojas Žukauskas plačiai supažindino iškilautojus su klėtelėje esančiais eksponatais. Vėliau buvo aplankyta įmonės bei jėgainės. Anykščių hidroelektrinė iškilautojams

padarė labai gerą išpažį, kur buvo išsamiai išaiškintas jėgainės darbas bei jos reikšmė atsikuriančiam Anykščių miestui nuo vokiškųjų okupantų sugriovimų.

Vyno fabrike teko susipažinti su technologiniu gamybos procesu tik teoretiskai, nes gamybos dar nevyko, bet dėka šios įmonės inžinieriaus, iškilautojai buvo supažindinti

ne tik su vyno gamybos mašinomis bet ir su jo pagalbinais ceechais.

Po miesto aplankymo buvo aplankytas Rubikių ežeras, Puntukas, Anykščių šilėlis ir kita. Iškilautojai visi dėkingi Anykščių gimnazijos kuno kultūros mokytojui, kuri aprodė mums miestą ir apylinkes.

Iškilai vadovavo mokyto. Jonušys. Bendrakeleivis

Šienas vežamas į kluonus

Subačiaus žemės ūkio kooperatinė draugija (pirmininkas Krasnauskas Jonas) turi 3 pagalbinius ūkius, kurie apima 70 ha, iš kurių apie 20 ha pievų. Ūkiuose randasi 3 piaunamos, 2 kertamos mašinos ir 3 arkliniai grėbliai, kurie ruošiantis šienapiutei buvo pilnai sutvarkyti ir dabar garai atlieka darbą. Kooperatinuose ūkiuose, kiek leidžia oro sąlygos, vykdomi šieno bei dobilų nuėmimo dar-

bai. Pakryžių apylinkėje esančiame ūkyje, kur (vedėjas Giedrys Pranas) jau suvežtas 3 ha dobilų ir 2,5 ha pievų derlius. Kitame tos pat apylinkės ūkyje, kur vedėju dirba Savičius Feliksas, nušienauta 3,5 ha kultūrinių ir natūralinių pievų. Dalis šio šieno sudžiovinta ir suvežta į kluonus. Į šienapiūtės darbus įsijungia ir kitos kooperatinės draugijos.

Br. Šalčiūnas

„Kemerovo energija“ inžinieriams L. E. Nebratui ir V. N. Jasnikovui ir „Donbaso energija“ inžinieriui G. I. Lirakovskui suteikta antro laipsnio Stalininė premija už elektros srityje padarytus išradimus.

Nuotraukoje: (iš kairės į dešinę) Stalininės premijos laureatai, inžinieriai V. N. Jasnikovas, L. E. Nebratas ir G. B. Lisakovskis.

Foto B. Puškino

TASS-o spaudos klišė

Miknių Juzė

Tarybų šalies artojui

Suaugęs tu kūnu ir dvasia
Šu laukų arimais, derliaus plotais...
Čia viltis tavo įdėta visa,
Čia visa vaikystė išbėgiota.

Čia tavo jaunystės giedrios dienos
Išbučiuotos meile gimtos žemės.
Užgrūdintas darbo tu — kaip plienas,
Nežuvai priespaudoje gyvenęs.

Laukies tu su kastuvu ir plugu
Kovoje — su taikliu automatu
Besočio priešo nepabūgai.
Sviadei paniekos jam granata.

Ir savo darbu tu laimėjai.
Ilgam laimėjai — amžių amžiams!...
Taip, kaip mus bočiai, pranokėjai,
Džiaugies kryžiuotį vėl paglemžęs.

Prieš tavo darbo jėgos galia
Tirpsta granitas, linksta plienas!...
Kas drįs primest tau pikta valią —
Krauju apverks gyvybės dienas.

Kas drįs prieš taiką pakelt balsa,
Kam kils grobuonio apetitas —
Už laisvę tu, už dalią skalsią
Darbo jėga apginsi Rytus!...

Pranešimas

apie pieno paruošų plano
vykdymą Kupiškio apskrityje
1948 metais birželio
30 dienos

Eil. №	Valsčiaus pavadinimas	Pieno pristatymo įvykd. proc.
1	Aukštupėnai	52
2	Skapiškis	49
3	Svėdasai	49
4	Kupiškis	47
5	Viešintos	45
6	Gelažiai	43
7	Subačius	42
8	Šimonys	39

Kai kurie mūsų apskrities valstiečiai žymiais tempais vykdo privalomuosius pristatymus valstybei. Per šį penkiadienį Aukštupėnų valsčius sparčiai pažengė į priekį, įvykdes 12 proc. metinio paruošų plano ir iškildamas į pirmąją vietą apskrityje. Matosi, kad šiame valsčiuje gerokai padirbėjo partinis ir tarybinis aktyvas, pravedamas platų aiškinamąjį darbą valstiečių tarpe.

Neblogai padirbėjo ir Kupiškio valsčiaus vadovai, per penkiadienį įvykdę 7 proc. pieno paruošų plano. 7 proc. šį penkiadienį įvykdė ir Šimonių valsčius, tačiau vis dar tebeatsilieka, nes čia silpnai kovojama su buožių sabotazu ir dešimtys buožių ramiai sabotuoja privalomuosius pristatymus valstybei. Valsčiaus Vyk. k-to pirmininkas Mėlynis neveda griežtos kontrolės paruošų agento drg. Remeikos darbe, nereikalauja ataskaitos. Tas ir veda valsčių prie penkiadienių grafiko žlugdymo ir įgalina buožes sabotuoti.

Šį penkiadienį visai pieno prievolių vykdymas sustojo Viešintų ir Subačiaus valsčiuose. Čia taip pat nepravėdamas joks aiškinamasis darbas ir nekovoja prieš buožinį sabotazą. Šių valsčių pėdomis eina ir Skapiškio valsčius, per šį penkiadienį įvykdes 12 proc. metinio paruošų plano.

Valsčių partinėms ir tarybinėms organizacijoms reikalinga dėti visas pastangas, kad pieno statymas valstybei vyktų pagal nustatytą grafiką, nes dabar yra patogiausias laikas savalaikiam pieno paruošų įvykdymui.

Komjaunimo gyvenimas

Komjaunuoliai talkininkauja

Prasidėjus šienapimčiai, Viešintų kolektyviniame ūkyje „Raudonoji Vėliava“ nuvyko į talką komjaunimo organizacija, kuriai vadovavo Viešintų valsčiaus komiteto sekretorius drg. Dorondovas. 6 dienų talkoje dalyvavo progimnazijos, Prunciškių ir kolektyvinio ūkio pirminių komjaunimo organizacijų 14 komjaunuolių. Darbe geriausiai pasižymėjo komjaunuoliai: Parfionovas, Tunkevičius, Vyšniauskas, Šliachticovas, Patapovas ir kt. Nupiauta 17 ha pievų.

Nupiautą šieną džiovina miestelio pirminės komjaunimo organizacijos komjaunuoliai. Gerai darbą atlieka Dorondova, Jakutis, Raščiūtė, Kononovaitė, Kalpokovaitė ir Bulbenkovaitė. Liepos antrą dieną suorganizuota antra talka, kurioje dalyvavo 10 komjaunuolių.

Viešintų valsčiaus komjaunuolių pavyzdžių turi pasekti ir kitų valsčių komjaunimo organizacijos.

B. Rukas

Pažinkime savo kraštą

Kraštotyros darbo apimtis labai plati. Kraštotyros darbas yra liaudies dalykas, gyvai liečias jos būklę, ateitį. Dėl to į krašto tyrimo darbą turi įsitraukti kuo platesnė visuomenės dalis: įvairios profesijos žmonės, pionieriai, komjaunuoliai, moksleiviai, mokytojai ir šiaip pažangioji visuomenė bei kraštotyryninkai — mėgėjai.

Todėl ištirkime savo krašto gamtą t. y. kraštovaizdį, gyvūniją, augaliją, dirvas, vandenį, klimata, žemės gelmių turtus, geologiją, reljefą ir geografinę charakteristiką. Ištirkime krašto liaudies istoriją, kreipdami dėmesį į liaudies pastangas išsivaduoti iš baudžiavos, revoliucinį judėjimą, Tėvynės karą bei liaudies neapykantą vokiškajam okupantui ir jos partizaninę kovą su okupantu.

Tyrinėjime krašto entografinę sritį, t. y. namų apyvokos daiktus, darbo ir amato įrankius bei įnagius, nešystos dalykus, liaudies meną, muzikos instrumentus, transporto

priemonės, žodinę kūrą.

Tyrinėjant savo krašto gamtą, jo praeitį, etnografiją ir šių dienų socialistinę statybą, susidariusią tyrimų rezultate medžiagą, surinkime į vieną vietą — muziejų, kur ji yra prieinama plačiajai visuomeni ir mokykloms. Kraštotyryninkai medžiagą, surinkta į vieną vietą, leis kraštą pažinti tiems, kurie neturi galimybės kraštą specialiai tyrinėti.

Todėl prieš mūsų apskrities kraštotyryninkus stovi uždavinys, aktyviai įsijungti į kraštotyrynės medžiagos surinkimą į muziejų. Mokytojams, gyvenantiems kasdien su darbo žmonėmis, reikalinga plačiai išaiškinti muziejinės medžiagos reikšmę ir kviesti juos aktyviai prisidėti prie šio darbo.

Patiems aktyviai prisidėti prie šio darbo ir pasiekti, kad nė vienas muziejinės vertės daiktelis nežūtų, o patektų į muziejų.

A. Zalkauskas,
Kupiškio Kraštotyros Muziejaus direktorius

Šimonių valsčiaus atsilikimo priežastys

Mūsų apskrityje blogiausiai pieno paruošas vykdo Šimonių valsčius. Per pirmą pusmetį šis valsčius įvykdė tik 32 proc. metinio pieno paruošų plano.

Kokios yra pagrindinės priežastys, dėl kurių Šimonių valsčius negali išbristi iš atsilikimo ir sėkmingai vykdyti penkiadienio pieno paruošų grafiko?

Viena svarbiausių priežasčių yra ta, kad valsčiaus partiniai ir tarybiniai organai nepat kampanijos pradžios pieno paruošų vykdymą paliko savieigai.

Sudarant prievolinkų sąrašus buvo daleista daug klaidų. Vykdomojo k-to pirmininkas drg. Mėlynis prievolinkų sąrašus sudaryti pavedė neprityrusiems ir nesusipažinusiems su vyriausybės nutarimais dėl prievolių apdėjimo, darbuotojams. Tuo pasinaudojo daugelis buožių ir užrašė mažesnius žemės plotus negu jie valdo, arba nusiėpė karves. Drg. Mėlynis net nepatikrines prievolinkų sąrašų, formaliai juos patvirtino ir pasiuntė paruošų įgaliojimo įstaigai. Tik paskutiniu metu laiku pradėjo aiškėti, kad vals-

tiečių ūkiuose yra daug žemės neištrauktos į sąrašus.

Pradėjus vietoje tikrinti žemę, rasta dešimtys ha žemės, už kurią pienas valstybei nestatamas. Be to, Šimonių valsčiuje yra dešimtys ūkių, kurie dar nepradėjo vykdyti pieno pristatymo valstybei. Šimonių valsčiuje talkstomasi su buožėmis

— Mano valsčiuje yra keletas buožių, bet ir jie gerai stato pieną valstybei — pareiškė drg. Mėlynis, lyg tuo prisipažindamas, kad yra bijėjęs kovoti su buožinio elemento kenkimu. Šiame valsčiuje apleistas ir masinis aiškinamasis darbas valstiečių tarpe. Tokio apsileidimo pasekoje vos keletas valstiečių valsčiuje užbaigė pusmetinį pieno pristatymo planą. Valsčiaus vadovybė nesima griežtų priemonių palaužti buožių sabotavimą.

Ką mano Šimonių valsčiaus vadovai? Argi valsčiuje trūksta pieno? Visai ne. Kaltė yra paruošų organizatorių. Paruošų agentas drg. Remeikis dirba labai blogai. Dešimtys pieno paruošų sabotuotojų, kaip Daukų kaimo buožė Repšys Juozas, Puzionių kaimo Gledrys Jonas, Ruzgų kaimo Jur-

kštienė Ona, Nociūnų kaimo Vildžiūnas ir daugelis kitų buožių tik 25 proc. atliko metinės pieno prievolės. Tas vaizdas aiškiai rodo, kaip blogas valsčiaus Vykdomojo k-to darbas kenkia vykdant pieno prievolės. Šimonių valsčiaus partiniai ir tarybiniai organai turi tuojau užimti tvirtą poziciją pieno paruošų vykdymo atžvilgiu. Vystant kovą dėl sėkmingo pieno paruošų plano įvykdymo, reikalinga sustiprinti masinį aiškinamąjį darbą valstiečių tarpe, įtraukiant į tą darbą valsčiaus, apylinkių ir pieninių aktyvą. Tiek partinis, tiek tarybinis aktyvas turi panaudoti ankstyvesnių kampanijų patyrimą, skatinti ir aiškinti valstiečiams socialistinio lenktyniavimo pieno paruošose reikšmę. Socialistinis lenktyniavimas turi apsupti kiekvieną kaimą, kiekvieną valstietį. Taip pat reikia įtikinančiai aiškinti darbo valstiečiams privalomųjų pieno pristatymų svarbą valstybei. Kontroliuoti pieno priėmimo punktų darbą, kad sudaryti geresnes sąlygas pieno statytojams, kas suteiks galimybę Šimonių valsčiui įvykdyti penkiadienio grafiką.

M. Jonulis

Ar pradės normaliai veikti?

Jau kuris laikas, kaip Kupiškio valsčiaus, Račiūpėnų apylinkės darbo valstiečiai turi savo klubą — skaityklą. Seniau čia susirinkdavo apylinkės valstiečiai pasiklausyti pravedamų paskaitų, paskaityti laikraščių bei kny-

gų. Tačiau stojus vadovauti drg. Dambrauskaitei, klubas — skaitykla lankytojui tapo neprieinama. Apsilankius, rasi ją visuomet uždarytą, viduje didžiausią netvarką. Ant stalo guli išmėtytos knygos bei laikraščiai, o

ant jų dulkių sluoksnis. Kambario kampe sukrautos malkos.

Račiūpėnų apylinkės darbo žmonės klausia, kada pradės normaliai veikti klubas — skaitykla.

A. Račiūpys

Šventai tesėti žodį, duotą Didžiajam STALINUI

Drange su socialistine pramone įžymių laimėjimų pokarinio laikotarpio pasiekė Tarybų Sąjungos žemės ūkis.

Vykdydami istorinį VKP(b) CK vasario plenumo nutarimą, kolektyvinių ūkių valstiečiai, tarybinių ūkių ir MTS darbininkai, žemės ūkio specialistai sparčiai likviduoja sunkiosios karo ir 1946 metų sausros padarinius.

Grūdinių ir daugelio kitų kultūrų derlius jau pasiekė prieškarinį lygį. Tarybų šalis 1947 metais gavo maždaug tiek pat duonos, kiek jos gaudavo geriausiais prieškariniais metais.

Mūsų šalis, remdamasi didžiąja kolektyvinių ūkių santvarkos jėga, sparčiai žengia į produktų gausumą.

Altajaus žemdirbių iniciatyva visoje šalyje plečiasi tarybinio žemės ūkio darbuotojų patriotinis sąjūdis už tolimesnių visų žemės ūkio šakų kėlimą, už gavimą šiais metais dar didesnio derliaus, už tolimesnių gyvulininkystės pakilimą.

Kolektyvinių ūkių valstiečiai ir valstietės, tarybinių ūkių ir MTS darbuotojai, žemės ūkio specialistai laisvuose draugai Stalinui prisiima konkrečius išpareigojimus pasėlių plotams plėsti, visų kultūrų derlingumui — kelti, gyvulių skaičiui didinti, jų produktyvumui kelti ir t. t.

Šiais metais vien tik grūdinių kultūrų pasėlių plotai Tarybų Sąjungoje pagal planą turi padidėti 6,1 milijono hektarų, tame skaičiuje kolekty-

vinuose ūkiuose 5 milijonais hektarų.

Tretieji penkmečio metais bus tolimesnio techninio mūsų žemės ūkio aprūpinimo kėlimo metai. Šiais metais mūsų žemės ūkis turi gauti 67.000 traktorių, 25.000 kombainų, 16.500 sudėtingų kulkinių ir daugybę kitų mašinų ir įvairaus inventoriaus.

Dideli uždaviniai iškelti žemės ūkio darbuotojams ir gyvulininkystės srityje.

Pagal VKP(b) CK vasario plenumo nutarimą 1948 metais stambiųjų raguočių kiekis turi būti padidintas 4,1 milijono štukų, avių ir ožkų — 7,1 milijono, kaulių — 13,4 milijono, arklių — 7 milijonais štukų.

1948 metų pabaigoje turi būti pasiektas ir palengvintas prieškarinis skaičius stambiųjų raguočių, avių ir ožkų. Šiais metais turi būti pasiektas taip pat ir bendras pieno bei vilnų gavimo prieškarinis

lygis.

Sparčiais tempais kyla ir Tarybų Lietuvos žemės ūkis. Visų respublikos žemės ūkio šakų atkūrimas vykto lygia greta su tolesniais giliais pakitimais socialistiniuose santykiuose Lietuvos kaime. Buvo sėkmingai užbaigta žemės reforma, kuri visiškai likvidavo dvarininkus ir žymiai susilpnino ekonomines buožijos pozicijas. Per laikotarpį nuo 1944 m. ligi 1948 m. iš dvarininkų, buožių, vokiečių talkininkų, bažnyčių ir vienuolių buvo atimta 1.361.250 ha žemės. Bežemiai ir mažžemiai valstiečiai, žemės ūkio darbininkai, iš viso 92.165 šeimos gavo neapmokamai neribotam laikui 659.308 ha žemės. 283.045 hektarai perduoti tarybiniam ūkiams, MTS, žemės ūkio draugijoms ir kitoms valstybinėms bei visuomeninėms organizacijoms, o 156.034 ha miškų valdybai. Naujakuriams, tarybiniam

ūkiams, MTS, žemės ūkio draugijoms perduota 17.717 arklių, 27.813 stambiųjų raguočių, 36.602 gyvenamieji namai, 85.904 trobesiai.

Pasėlių plotai Lietuvoje vien tik 1947 m. padidėjo 138,5 tūkstančio ha. Grūdinių kultūrų derlingumas 1947 m. pasiekė 103,3 proc. palyginti su prieškariniais 1940 metais ir 135,9 proc. palyginti su 1946 metų derlingumu.

Tarybų Lietuva sėkmingai įvykdė šių metų pavasario sėją ir tuo pačiu padėjo pagrindą aukštam 1948 m. derliui.

Neseniai Lietuvos TSR darbo valstiečiai, kolektyvinių ūkių valstiečiai, MTS ir tarybinių ūkių darbuotojai, žemės ūkio specialistai kreipėsi į didįjį tarybinės liaudies vadą draugą Staliną su laišku, kuriame jie išdėstė savo išpareigojimus Visasąjunginėse socialistinėse lenktynėse dėl naujo žemės ūkio pakilimo 1948 m. Lietuvos žemdirbiai išparei-

Dar kartą apie kultūros šviečiamąjį darbą

Nors jau daug kartų spaudoje buvo iškelti Kultūros — švietimo darbo skyriaus darbe trūkumai, bet praktikoje pasirodė, kad šis skyrius iškeltus trūkumus ne tik kad nesistengia ištaisyti, bet kasdieną savo tiesioginį darbą apleidžia. Žiema, Kultūros darbo skyriaus aparato darbuotojai skųsdavosi, kad girdi šalta, ir mažai dienos, pradėsime dirbti pavasarį ir vasarą. Štai jau prabėgo pavasaris ir jau atėjo pati vasara, o Kultūros darbo skyrius dar ir po šiai dienai tėsbesnaudžia žiemos snauduliu. Kame gi tokio snaudimo priežastys?

Visų pirma priežastys yra tos, kad pačiame skyriuje sėdi tokie darbuotojai, kurie jokio noro neturi dirbti. Meno vadovas drg. Valentas, vietoje to, kad organizuoti meno saviveiklos ratelius, jiems tiesioginiai vadovauti, teikiant konkrečią praktišką pagalbą, jis pirmiausia, nusiskundžia, kad pas jį neateina kvalifikuoti artistai, nėra su kuo dirbti, nėra iš ko pradėti organizuoti. Nors pas jį sąrašuose randasi keli meno saviveiklos rateliai, bet ir jie taip pat, kaip ir jis, snaudžia per visą vasarą, tepasirodę vos kelius kartus visuomenės tarpe. Drg. Valen-

tui reikėtų daugiau atkreipti dėmesio į savo tiesioginį darbą, o ne į buteliuką, prie ko jis per daug palinkęs. Kultūros namų direktorius drg. Mickevičius taip pat nemato, neseka ir nevadovauja savo pavaldiniams. Kultūros — švietimo darbo skyriuje dirba visiems gerai žinoma inžinierė Briedekytė. Ji vietoje to, kad pagal savo užimamą vietą vizituoti valsčių bibliotekas, apylinkių skaityklas, nurodant jų darbo trūkumus bei padedant išrūšiuoti visus susidariusius darbe klausimus, daugiausia sėdi kabineto kampe, prisirišusi prie mylimo romano, o apie savo darbą dar ir po šiai dienai nepagalvoja. Nežinint to, kad skyriaus vedėjui drg. Puronui jau senokai buvo pasiūlyta tokius dikadonius iš darbo atleisti ir parinkti šiai sričiai tinkamą darbuotoją, bet nežinia dėl ko drg. Puronas taip gailisi tokios darbuotojos. O čia kaip tik ir yra drg. Purono darbo klaida, kada jis pats, vietoje savo instruktoriaus, važinėja po apylinkių klubus — skaityklas, o skyrių palieka saviškai, kuriam vadovauja tokie darbuotojai, kaip Briedekytė. Vietoje to, kad reguliariai šaukti prie Kultūros švietimo darbo skyriaus bib-

liotekų ir klubų — skaityklų vedėjų seminarus bei instruktivinius pasitarimus, drg. Puronas apsiriboja sausais, nieko nepamokančiais direktyvais, kurių įgyvendinimo niekuomet nepatikrina. Net ir pats skyrius nepanašus į Kultūros — švietimo darbo skyrių. Užėjęs, visuomet pamatys visos savaitės ant grindų šluokštes ir ant stalų privirsta netvarkingai įvairių reikalingų ir nereikalingų popierių, kas sudaro gana blogą nuomonę apie pačią tvarką šiame skyriuje. Tas pastebima ir komunalinio, finansų ir nekuriuose kituose skyriuose.

Todėl nodelsiant reikia skyriui pabusti iš miego, pirmiausia drg. Puronui pagrindinai peržiūrėti savo kadrus ir nieko nedirbančius pašalinti iš aparato, pastatant į jų vietas dorus ir sąžiningus tarybinius darbuotojus. Pačiam daugiau užsiimti operatyviu vadovavimu, o ne pasinėti darbo smulkmenose. Stipriai laikyti aparatą savo rankose, tankiau šaukti savo tarnautojus seminarams bei pasitarimams ir svarbiausia, vesti griežtą darbų kontrolę. Tik tuomet bus galima pastatyti šį darbą į reikalingą lygį ir darbu užimti garbingą vietą respublikoje. S. Klevas

Agronomo patarimai

Kovokime su cukrinių runkelių ligomis ir kenkėjais

Šių metų lietingas pavasaris sudarė palankias sąlygas išplisti cukrinių runkelių ligai — daigų juodšaknei. Ši liga puola tik jaunus cukrinių runkelių daigus. Ji sunaikina net nespėjusius į žemės paviršių pasirodyti daigus. Cukrinių runkelių lauke galima rasti daigų paliesusių šios ligos, kurių šaknelės ir apatinės stiebelio dalys pažuodusios ir sulaukusios. Pradžioje, ligai prasidėjus, stiebelis nubąla vienoje ir kitoje vietoje parunda. Ties mažos dėmelės apkrečia visą stiebelį, kuris sulaukėja ir neišlaikęs lapelių naštos, linksta, išvirsta ant žemės ir žūva. Jei cukriniai runkeliai auga labai vešliai — jie susirgimą perneša, tačiau lieka silpnais. Susirgusioje vietoje susidaro tam tikros rūšies gumbelis, kuris normaliam augimui kenkia. Paliestų šios ligos cukrinių runkelių ir cukraus kiekis mažesnis, negu normaliai augančiųjų. Taip pat paskirai pasirodo, kad nežinint visos runkelių apatinės šaknies dalies užgijimo, užkrėstos vietos trukdo tolimesnį jo augimą, taip kad tik aukščiau sergančios vietos šaknies dalis dar gali augti ir taip susidaro vadinamoji „salieros galvelė“.

Toji liga išsiskiria įvairių grybelių, ypač *Phoma betae*, *Aphanomyces laevis* ir *Phytophthora debaryana*. Pirmoji iš jų pasireiškia ypatingai vidutinėje runkelių dalyje ir todėl gali būti užkrečiama su sėkla. O abi kitos yra dirvos gyventojos, kurios tik iš dirvos jaunas daigus apkrečia.

Vinglagrybio (*Phoma betae*) išsiplatinimą runkelių sėkloje galima sukliudyti sausu beieavimu. Pastebėta, kad sėklos beieavimas turi augimą skatinančių ypatybių. Tačiau ši priemonė nedaug tegalės padėti, nes kaip minėta, kitos dvi grybelių rūšys gyvena žemėje ir joms beieavimas nėra joms pavojingas. Minėtiems grybeliams tinka šalutinis, drėgnas oras, drėgna dirva ir tankiai suaugę daigai, tarp kurių mažai išsi-

vėdina oras. Nuo jų apsiginti gali padėti tik bendros pagalbinės, netiesioginės priemonės: gero daigumo sėkla, neperankstymas, lygus, negilus pasėjimas, geras žemės įdirbimas, gausus patėrimas ir nuolatinis dirvos purenimas. Dirvos drėgmė, kuri dažniausiai išsiskiria daigų juodšaknei, pašalinama jos nusausinimu grioviais ir drenažu. Tokioms sąlygoms esant, cukriniai runkeliai greitai sudygs, vešliai auga ir liga jų dažnai neužpuola, o jei ir užpuola, jos žala žymiai mažesnė. Po kiekvieno liekaus dirvos paviršiuje susidariusią pluta reikia tuojau suardyti, ją supurenant, nes supluktoje dirvoje ši liga žymiai greičiau pasireiškia.

Šiuo metu, kai kur pasireiškia cukrinių runkelių daigų šaknis graužiantys kenkėjai — sprakšės ir grambuoliai. Pastebėta, kad jie nemėgsta azotinių ir kalinių trąšų. Todėl šiomis trąšomis patėsti runkeliai ne tik greičiau auga, bet ir ne taip nukenčia nuo šių gadintojų.

Taip pat jaunų cukrinių runkelių lapelių ir viršutinę dalį stiebelių graužia spragės. Jos daugiausia kenkia kryžiažiedžių šeimos augalams ir piktžolėms (svėrėms, garsukams ir kitoms), o taip pat graužia ir jaunų runkelių lapelius. Spragės nemėgsta suodžių, pelėnų, tomamilių ir tabako dulkių. Jų naudojimas labai paprastas: ryto rasai esant, iš rankos apdulkinti cukrinių runkelių lapus. Cukraus fabrike ir punktuose tabako dulkių galima pirkti — 1 kg. kainu 10 kp.

Apskritai, norint sėkmingai kovoti su cukrinių runkelių ligomis ir kenkėjais kovoti reikia, pirmoje eilėje, panaudoti netiesiogines kovos priemones: tinkamas, gilus dirvos įdirbimas, stiprus patėrimas ir nuolatinis pasėlio purenimas, švarios, nepiktžolėtos dirvos palaikymas yra patikimiausios kovos priemonės prieš visas ligas ir kenkėjus.

Agr. K. Jaekūnas

Moksleivių iškilos

Šių mokslo metų pabaigoje įvyko keletas įvairių klasių mokinių iškilų įvairias vietas. Moksleiviai turėjo progos aplankyti istorines vietas Lietuvoje.

Iškilanti paskatino Kupiškio

apskrities Švietimo ir Meno Darbuotojų Profesinės Sąjungos komiteto pirmininkas drg. Bielousovas, kuris iškilos pravedimui išskyrė nemažą kiekį lėšų.

Mokiniai labai patenkinti šia

inicatyva ir norėtų, kad ir toliau Švietimo ir Meno Darbuotojų Profesinės Sąjungos komitetas remtų moksleivių iškilas.

Iškilautojas

gojo šiais metais išplėsti pasėlių plotą, palyginti su 1947 m., 81.000 ha, tame tarpe vasarajaus ir ankštinių pasėlių plotas — 22.000 ha, linų ilgunėlių — 12.000 ha ir dauglamečių žolių — 19.000 ha.

Laiške buvo išdėstyti konkretūs atskirų apskričių, valsčių, tarybinių, kolektyvinių ūkių, atskirų grandžių išsipareigojimai įvairių kultūrų derlingumo kėlimo srityje.

Gyvulininkystės srityje respublikos žemės ūkio darbuotojai išsipareigojo užtikrinti gyvulių prieauglį Lietuvoje 1948 metais: arklių — 8 proc., stambių raguočių — 13,2 proc., kiaulių — 60,9 proc., avių — 23,9 proc.

Traktorininkai pasižadėjo draugui Stalinui padidinti traktorių darbų apimtį, palyginti su 1947 m., 76 proc.

Mūsų žemdirbiai pasižadėjo šiais metais suurti pūdymo 393.000 ha plote, o rudens arimą atlikti 934.000 ha plote.

Laiške draugui Stalinui yra išsipareigojimas iki š. m. lapkričio 1 d. įvykdyti valstybinį grūdų, bulvių, šieno, kiaušinių ir vilnų paruošų planą, o iki 1948 m. gruodžio 15 d. — mėsos bei kitų žemės ūkio produktų paruošas.

Visos Tarybų Lietuvos kaimo dirbančiųjų pastangos turi būti dabar nukreiptos į draugui Stalinui pristimtų išsipareigojimų įvykdymą. Kiekvienas individualus ir kolektyvinio ūkio valstietis, kiekvienas tarybinio ūkio ir MTS darbininkas, kiekvienas žemės ūkio specialistas turi įsisamontinti, kad didžiajam vadui duoti pažadai sudaro kovinę programą, kuri turi būti besąlygiškai įvykdyta.

Pagrindinis uždavinys šiuo metu yra tęsti kovą dėl aukšto derliaus. Pavyzdinga pasėlių priežiūra, agrotechnikos reikalavimų vykdymas turi užtikrinti šiais metais gausų visų kultūrų derlių. Besąly-

giškai ir laiku reikia įvykdyti pūdymo arimo planą, laiku įdirbti pūdymus vasaros metu.

Ypatingą dėmesį reikia atkreipti ir į gyvulininkystės atkūrimą. Gyvulių skaičius Lietuvoje pokariniais metais žymiai padidėjo, tačiau šis didėjimas nepakankamas ir atsilieka nuo plano uždavinių. Reikia paspartinti visų gyvulininkystės šakų išvystymą. Ypatingą dėmesį reikia atkreipti į kiaulininkystę. Laiške draugui Stalinui yra išsipareigojimas padidinti šiais metais kiaulių skaičių daugiau kaip 60 proc. Tai didelis išsipareigojimas ir jis turi būti įvykdytas ir viršytas.

Kovodami dėl visų žemės ūkio produktų gausumo, tuo pačiu padėsime darbininkams sparčiau plėsti pramonę, padėsime toliau kelti tiek kaimo tiek ir miesto darbo žmonių gerovę.

R. Žemaitis

Aprūpinti punktą malkomis

Netenka abejoti, kad nuo normalaus pieno priėmimo punkto veikimo daug priklauso ir apylinkės pieno paruošų plano savalaikis vykdymas.

Tačiau Subačiaus valsčiuje, Mažionių apylinkėje esantis pieno priėmimo punktas dėl malkų stokos savo veiklos tinkamai išvystyti negali. Tiesiog juokinga, kad punkto vedėjai drg. Gurklienei, ar

pristačiusiems pieną valstiečiams reikia eiti ieškoti malkų.

To pasekoje kai kurie valstiečiai į šį punktą nebestato pieno.

Idomu, kodėl Mažionių apylinkės Tarybos pirmininkas drg. Kumštys nedaro žygių, kad punktą aprūpinus malkomis.

M. Majonis

Ko mokyti?

Abiturientai, stokit į Vilniaus Valstybinį Pedagoginį Institutą

Visos respublikos vidurinės mokyklos baigė mokslo metus. Kiekviena gimnazija išleidžia po nemažą būrį abiturientų, kurie stovi prieš klausimą, kas daryti toliau, kaip į kokią profesiją pasirinkti, kad ateities darbas būtų malonus ir dirbamas su atsidaivimu visos mūsų šalies dirbančiųjų žmonių labui ir gerovei.

Abiturientai, jūs tuojau gausite į rankas atestatus, kaip pažymėjimą už keletos metų darbą, ir prieš jus bus atviros visos mūsų respublikos aukštųjų mokyklų durys.

Ne vienas iš Jūsų, draugai, pagalvosite ir prie laikraščiuose patalpinto skelbimo, kad priimami studentai į lygiateisę aukštąją mokyklą — Vilniaus Valstybinį Pedagoginį Institutą.

O pagalvoti yra ko. Vilniaus Valstybinis Pedagoginis Institutas yra viena iš jauniausių mūsų respublikos aukštųjų mokyklų, bet jau spėjusi sutelkti aukštuosiuose fakultetuose apie 600 studentų.

Institutas paruošia šių specialybių kvalifikuotus mokytojus: lietuvių k. ir literatūros, rusų k. ir lit., svetimų kalbų (prancūzų, anglų, vokiečių, ispanų), pedagogikas (psichologijos, logikos, ir lietuvių k. specialybės), istorijos, geografijos, fizikos — matematikos ir gamtos mokslų.

Gamtos m., fizikos — matematikos bei geografijos fakultetai aprūpinti teisingais kabi-

netais ir gausiai mokslo priemonėmis. Institutas turi didžiulę skaityklą ir turtingą (30.000 tomų) biblioteką.

Šalia pagrindinio dalyko — studijų, instituto studentai laisvai ir pagal savo pageidavimus gali dalyvauti institute saviveikloje (ehore, tautinių šokių ratelyje, vokaliniuose dešimtukuose, teatrinės saviveiklos būrely ir kt.) arba priklausyti prie fakultetų veikiančiuose dalykiniuose būreliuose, kaip tai: literatūros — kritikos, fizikos — matematikos, geografijos, pedagogikos, svetimų kalbų ir kt.

Didžiulį vaidmenį visuomeniniame studentų gyvenime turi gausi pirminė komjaunimo organizacija ir studentų profesinė sąjunga, kuriai priklauso visi instituto studentai.

Tai yra svarbus veiksnys ir padėjėjas profesoriams ir dėstytojams, siekiant užsibrėžtų tikslų — paruošti pilnai kvalifikuotus švietimo darbuotojus.

Studentų profsąjungos ir pirminės komjaunimo organizacijos rūpesčiu ir ineliatyva aukštai pastatytas politinis studentų švietimas; suorganizuotas platus politinis ratelis, kuriam priklauso apie 200 instituto studentų. Ratelio tikslas susipažinti su socialistinės statybos laimėjimais visose gyvenimo srityse, išsiaiškinti įvairius dienos klausimus ir apsiginkluoti tvirtomis teoretinėmis žiniomis ateities pedagoginiam darbui

su jaunąja mūsų respublikos karta.

Dar liko nepamirėtas vienas svarbus auklėjamasis faktorius, — tai atskirai institute veikiančios sporto klubas su 10 sekcijų, vadovaujamas dėstytojų ir pačių studentų.

Klubo žinioj veikiančios vyrų ir mergaičių krepšinio bei orinio komandos ne vieną kartą yra iškovojusios žymių pergalių ir pirmų vietų Vilniaus miesto ir gastroliniuose provincijose turnyruose. Klubas sienas puošia keliasdešimt garbės raštų ir diplomų, tai vis aukšti Pedagoginio Instituto sportinių laimėjimų įvertinimai.

Visam tam pasiekti yra ir puikios sąlygos, nes V. V. Ped. Instituto sporto salė ir dabar savo jėgomis rengiamas stadionas yra vieni iš puikiausių visame Vilniaus mieste.

Jaunieji draugai, Kupiškio apskrities ir miesto gimnazijų abiturientai, jeigu jūs norite pasitarnauti pilnutinai socialistinei Tėvynei, Tarybų Lietuvai, stokit į Vilniaus Valstybinį Pedagoginį Institutą ir ruoškitės būti tikrai gerais mūsų liaudies švietėjais. Praėjusių metų Kupiškio gimnazijos abiturientai, instituto auklėtiniai, šiandien jau pilnai tuo įsitikino.

Laukiame atvykstant!

F. Vaitiekūnas,

V. V. Ped. Instituto Lietuvių k. ir lit. fak. studentas

„STALINO KELIU“
MEDŽIAGOS PĖDSAKAIS

Apskrities Vykdomasis komitetas praneša, kad „Stalino Keliu“ № 45 (101), š. m. birželio mėn. 5 d., laikraščio vedamajame straipsnyje „Pagyventi sportinį gyvenimą apskrityje“ buvo kritikuotas blogas Fizinės kultūros ir sporto komiteto pirmininko drg. Krasausko darbas, faktai, iškelti straipsnyje, pasitvirtino.

Minėtiems faktams pašalinti, o taip pat apskrities Fizinės kultūros sporto komiteto vadovavimui pagerinti, drg. Krasauskas iš einamųjų pareigų atleistas ir į jo vietą paskirtas pirmininko pareigoms drg. Janulionis Stasys.

Kupiškio Apskr. Vyk. K-to Sekretorius

Turkmenijos TSR. Daugelis Ašchabado srities kolektyvinių ūkių pradėjo statyti daržoves valstybei. Pirmasis srityje pradėjo statyti daržoves „Daichan birleşik“ kolektyvinis ūkis.

Nuotraukoje: kolektyvinio ūkio valstietė O. Džiumageldyjeva prie kopustų tvarkymo.

Foto A. Ivanovo

TASS-o spaudos klišė

Naujos knygos Kupiškio knygyne

F. Gladkovas. „Priesaika“. Kaina Rb 5.	Rb 12.
V. Mykolaitis. „Pirmoji Lietuviška knyga“. Kaina Rb 2.	V. Bieliniskis. „Rinktiniai Raštai“. Kaina Rb 22.
Kostas Korsakas. „Lietuviškos knygos 400 metų kelias“. Kaina Rb 2.	V. Korolenko. „Makarų sapnas“. Kaina Rb 10.
A. Čechovas. „Kerštas“. Kaina Rb 10.	Vacys Reimeris. „Geras vyras“. Kaina Rb 4.
Vacys Reimeris. „Su pavasarin“. Kaina Rb 7.	M. Eglinis. „Gegužės pirmoji“. Kaina Rb 3.
E. Grinas. „Vėjas iš pietų“. Kaina Rb 4.	„Kaip broliukas triušis nugalėjo liutą“.
A. Tolstojus. „Nikitos vaikystė“. Kaina Rb 12.	

Šienapiūtėl įpusėjus

Viešintų MANP šienapiūtės darbai įpusėję. Punkto vedėjo drg Gramokovo iniciatyva buvo suorganizuota talka, kurioje dalyvavo 8 šienautojai. Talkininkai nupiovė 5 ha dobilų ir natūralinių pievų. Geriausiai darbą atliko Juozokas Bronius, Butkevičius Kazys ir kiti. Jau suvežta 1,5 to šieno. Likusis šienas džiovinamas.

Br. Šalčiūnas

Įvykdytas durpių gamybos planas

Subačiaus valstybinio mūno „Pažanga“ darbuotojų kolektyvas Gailių durpyne gaminosi savo imonei durpes. Durpių gamybą šiomis dienomis užbaigė, įvykdydami 100 proc. nustatytą planą. Durpės džiovinamos ir vežamos į imonę, kur kraunamos į sandėlį. Jau suvežta 80 to durpių. Durpės dabar gaminamos virš plano. A. Jaunutis

Sportas

Birželio mėn 26 Kupiškioje įvyko apskrities moksleivių spartakiada. Spartakiadoje dalyvavo tik trys vidurinės mokyklos: Kupiškio, Svėdasų ir Subačiaus.

Pirmąją dieną buvo prarvestos gimnastikos ir akrobatikos varžybos, kur nugalėtojais tapo Kupiškio gimnazijos sportininkai.

Antrąją dieną įvyko lengvosios atletikos varžybos.

Berniukų grupėje buvo pasiekti šie rezultatai:

60 m. bėgime pirmuoju atbėgo Mažylis (Kupiškis) per 8:01 sek.

100 m.—Mažylis (Kupiškis) per 12:01 sek. 1000 m. Pajarskas (Svėdasai) — 3:25,3 m.

Šuolyje į tolį toliausiai nušoko Grižas (Svėdasai) 4,28 m. Paulauskas (Kupiškis)—4,0 m. Šuolyje į aukštį Grižas (Svėdasai) peršoko 1,30 m. Granatą (500 gr.) toliausiai numetė Papučka (Subačius) 48 m.

Mergaičių grupėje 60 m. bėgimą laimėjo Kalkytė (Kupiškis) laikas 8,6 sek. 100 m. Seibutytė (Kupiškis) nubėgo per 13,9 sek. 500 m. Petrokaitė (Kupiškis) — per 1:34,1 min. Šuolyje į tolį Kalkytė (Kupiškis) nušoko 3,81 m.

Šuolyje į aukštį taip pat Kalkytė (Kupiškis) peršoko 1,10 m. Granatą (500 gr.) metime Petrokaitė (Kupiškis) numetė 29,18 m., Vegelytė (Svėdasai) — 28,50 m.

Jaunuolių grupėje 100 m. bėgimą laimėjo Dagys (Svėdasai) per 12,4 sek. Gurklys (Subačius) per 12,9 sek.

200 m. Dagys (Svėdasai) nubėgo per 27,3 sek. 400 m. Latvys (Kupiškis) nubėgo per 1:3,9 min. 800 m. bėgimą laimėjo Kriaučiūnas (Svėdasai) per 2:29 min. 1.500 m. Adomaitis (Subačius) nubėgo per 4:58 min. Šuolyje į tolį Buzas (Kupiškis) nušoko 4,96 m., Pakštas (Svėdasai)—4,49 m. Šuolyje į aukštį Buzas (Kupiškis) peršoko 1,40 m. Kriaučiūnas (Svėdasai)—1,35 m. Rutulį Žiukas (Kupiškis) nustumė 9,26 m. Ažūsienis (Subačius)—9,09 m.

Estafetė 4x100 laimėjo Kupiškis per 1:2 min. Mažąją Švedų estafetę laimėjo Kupiškis 2:55,2 min. Svėdasų laikas 2:57 min.

Suvedus visus rezultatus pirmąją vietą iškovojo Kupiškio gimnazijos kolektyvas surinkęs 21 tašką. Antroji vieta atiteko Svėdasų gimnazijos kolektyvui su 11 taškų ir trečioji vieta Subačiaus gimnazijos kolektyvui turinčiam tik 4 taškus. Kolektyvams po spartakiados buvo įteiktos dovanos.

Spartakiados metu draugiškoms krepšinio rungtynėms susitiko Svėdasų gimnazijos krepšininkai su Kupiškio krepšininkais. Rungtynės lengvai laimėjo Kupiškiai rezultatu 77:10 (36:8).

Tinklinio rungtynės taip pat laimėjo Kupiškio gimnazijos tinklininkai 2:0 Rungtynėms teisėjavo Tumas.

Aisakingas Redaktorius A. DAGELIS